

ESTETIZACIJA I REHUMANIZACIJA JAVNOG PROSTORA:

UMJETNOST KAO TERAPIJA

Uvodno o umjetnosti u svrhu terapije

MELINDA ŠEFČIĆ

Za većinu ljudi ideja o umjetnosti u javnom prostoru vezana je uz prostor nekog glavnog gradskog trga ili gradske površine koja je u funkciji svakodnevnog životnog okružja. No, umjetnost ne samo da može, već i treba, zadobiti drugačiju i različitiju, slobodno možemo reći i noviju ulogu, te nove oblike djelovanja u javnom prostoru kakvog prihvaćamo, poznajemo i prepoznavamo. Upravo iz tog razloga, unutar ovog projekta, usmjerili smo se na istraživanje mogućnosti i novu formu umjetničkog djelovanja unutar javnog bolničkog prostora. Istraživački dio ovog projekta bio je usredotočen na propitivanje mogućnosti **revitalizacije, estetizacije i re-humanizacije bolničkog prostora** kakvog poznajemo, interveniranjem u prostor **umjetničkim oslikavanjem murala**.

U bolnicama je velika fluktuacija ljudi; nažalost, većina se nerijetko i zadržava, a tada i tako linija između javnog i privatnog postaje sve tanja. Smatra se kako umjetnost upravo u tim trenucima može doprinijeti dobrobiti i bržem oporavku pacijenata, te svakako pozitivno djelovati na cijelu bolničku zajednicu. U svijetu su **izvedene brojne umjetničke intervencije u bolnicama koje su popraćene istraživačkim radovima**¹. Većinom su ta istraživanja usredotočena na propitivanje utjecaja i doprinosa umjetnosti na psihofizički oporavak pacijenta, te na doprinos sveopćoj dobrobiti i zdravlju takve zajednice.

Istraživački rezultati pokazali su kako **umjetnost ima veliku i snažnu ulogu i utjecaj na brži oporavak pacijenta koji borave u takvoj ustanovi**. Dokazano² je kako umjetnost može doprinijeti u **smanjenju stresa i anksioznosti, smanjenju krvnog tlaka, smanjenju potrebe uzimanja lijekova protiv bolova, povećanju povjerenja pacijenata te njihovoj samouvjerenosti i pozitivnoj distrakciji pacijenata i osoblja**.

Također, sve više studija pokazuje **izravnu vezu između slike i reakcije mozga na bol, stres i anksioznost**. Upravo iz tog razloga, sve više bolnica u svijetu odabire i primjenjuje intervenciju umjetnosti u prostorima poput hodnika i soba pacijenata³, kako bi odvučla pažnju s negativnih misli prilikom posjete i/ili boravka u toj ustanovi. Takvim se bolničkim aktivizmom i djelovanjem doprinosi izmještanju umjetnosti iz dosadašnjih prihvaćenih okvira, a koja na taj način izravno komunicira s osjetilima prolaznika te utječe na bolji osjećaj, zdravlje i cjelokupni doživljaj.

Odlika ovog projekta jest neosporna humanost i plemenitost umjetničke intervencije kojom želimo doprinijeti sveopćoj dobrobiti, boljitku, pozitivnoj distrakciji te zdravlju svih pacijenata, zaposlenika i šire populacije u bolničkoj zajednici.

Realizacijom projekta želi se potaknuti društveno osvješćivanje ljudi kako se **umjetnost treba prepoznati te prihvatiti kao sastavni dio zdravlja i dobrobiti ljudi**, pogotovo u ustanovama kao što su bolnice i zdravstveni centri.

¹ Visual art in hospitals: Case studies and review of the evidence (2010.). [Journal of the Royal Society of Medicine](http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2996524/) 103(12):490-9.

² Kathy Hathorn, Upali Nanda. (2008.). Guide to Evidence-Based Art. The Center for Health Design <https://www.healthdesign.org/chd/research/guide-evidence-based-art>

³ Prikaz umjetničkih intervencija u bolnicama https://www.google.hr/search?q=art+murals+in+hospitals&espv=2&biw=1455&bih=665&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwv4bPOsuvNAhVGIpokKHQ6dBYcQ_AUIBigB